

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ГЕРМАНСЬКОЇ
ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ**

**Кафедра англійської філології і філософії
мови**

**СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни**

«Основи медіаграмотності»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	англійської філології і філософії мови
Факультет	германської філології і перекладу
Викладачі	Комісар Людмила Петрівна, кандидат філософських наук, доцент liudmyla.komisar@knlu.edu.ua
Статус дисципліни	дисципліна вільного вибору студента
Курс, семестр	
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити / 90 годин
Мова викладання	українська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	У курсі розкривається теоретичні і практичні основи медіаграмотності в світлі формування критичного мислення. Зміст навчальної дисципліни розкривається в одному змістовому модулі. Модуль «Медіаграмотність: теорія і практика» розкриває поняття медіаграмотності та ефективні стратегії протидії фейкам, конспірології та обману; співвіднесеність понять «критичне мислення» і «стереотипність мислення» крізь призму влади медіа в цифрову епоху та впливу ЗМІ; алгоритми протистояння пропаганді та розпізнавання і протистояння рекламним впливам; роль соціальних медіа, інформаційних бульбашок та ехо-камер як «рупорів» цифрових маніпулятивних стратегій; основні принципи інформаційної гігієни та аналіз власного стилю споживання інформації.

<p>Мета вивчення дисципліни <i>(Чому це цікаво й потрібно вивчати?)</i></p>	<p>Формування вираженої інтелектуальної позиції студентів, критичної мисленнєвої суверенності та культури, а також здатності до практичного застосування алгоритмів для розпізнавання і протистояння впливу пропаганди, реклами і фейків на рівні соціальних медіа, інформаційних бульбашок та ехо-камер, з аналізом власного стилю споживання інформації.</p>
<p>Результати навчання <i>(Чому я навчуся на цій дисципліні?)</i></p>	<p>Засвоєння курсу дозволить знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поняття медіаграмотності: теоретичні і прикладні аспекти; - загальну характеристику критичного мислення (чуттєве пізнання та його ілюзії; підтверджувальне упередження; евристичні чинники наочності та репрезентативності); - різницю між поняттями «критичне мислення» і «стереотипність мислення» (роль влади медіа в цифрову епоху та вплив ЗМІ («магічні кулі» і «розсудливий громадянин», «синдром «злого світу»)); - розпізнавати силу впливу соціальних медіа, інформаційних бульбашок та ехо-камер на свідомість сучасної людини; - основні принципи інформаційної гігієни.
<p>Компетентності <i>(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</i></p>	<p>Набуття компетентностей щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - критичного мислення, спрямованого на вміння неупереджено і незаангажовано сприймати сучасний мережевий інформаційний соціум; - практичної реалізації стратегій протидії фейкам, конспірології та обману; - вміння створювати алгоритми для розпізнавання і протистояння пропаганді та рекламним впливам; - прикладні навички формування «алгоритму протидії» інфобульбашкам; - орієнтири в базових засадах інформаційної гігієни на прикладі аналізу власного стилю споживання інформації.
<p>Види занять і їхній розподіл за годинами</p>	<p>Лекції (10 год), практичні (20 год), самостійна робота (60 год).</p>
<p>Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни</p>	<p>Модуль «Медіаграмотність в світлі формування критичного мислення»:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття медіаграмотності: теоретичні і прикладні аспекти. Ефективні стратегії протидії фейкам, конспірології та обману. 2. Загальна характеристика критичного мислення. Чуттєве пізнання та його ілюзії. Підтверджувальне упередження. Евристичні чинники наочності та репрезентативності. 3. Критичне мислення і стереотипність мислення. Влада медіа в цифрову епоху. Вплив ЗМІ. «Магічні кулі» і «розсудливий громадянин». Синдром «злого світу». 4. Інформування і пропаганда. Алгоритм протистояння пропаганді. 5. Семіотика реклами. Розпізнавання і протистояння рекламним впливам. 6. Соціальні медіа, інформаційні бульбашки та ехо-

	камери. Формування «Алгоритму протидії» інфобульбашкам. Прикладні навикки. 7. Основні принципи інформаційної гігієни. Аналіз власного стилю споживання інформації. Прикладні виміри.
Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)	50 балів – аудиторна робота 50 балів – МКР 90-100 А зараховано 82-89 В зараховано 75-81 С зараховано 66-74 D зараховано 60-65 Е зараховано 1-59 FX не зараховано
Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)	Наявність базових знань з математики, логіки та мовознавства
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	Основна (базова навчально-методична): 1. Комісар, Л. (2024). Культура мислення як сучасний тренд: теоретичні і прикладні аспекти. <i>Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць.</i> № 1 (39). 42-47. URI: https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/VisnikPK/article/view/18450 2. Комісар, Л. П., Беля, В. В. (2025). Критичне мислення як тренд мережевої культури. <i>Вісник КНЛУ. Серія "Історія. Економіка. Філософія"</i> , 31, 128-139. DOI: https://doi.org/10.32589/2412-9321.31.2025.348150 3. Кругляк, М. І. (2021). <i>Критичне мислення</i> . Київ: Контур. 4. Левітін, Д. (2020). <i>Структуроване мислення. Ясний розум в інформаційному хаосі</i> ; пер. з англ. Р. Шияна. Київ: Наш формат. 5. Меясу, К. (2024). <i>Після скінченності</i> ; пер. з фр. А. Ріпи. Київ: Контур. 6. Петрочеллі, Дж. (2025). <i>Що за маячня? Ефективна протидія фейкам, конспірології та обману</i> ; пер. з англ. О. Асташової. Київ: Наш формат. 7. Рослінг, У., Рослінг-Рьонльонд, А, Рослінг, Г. (2019). <i>Фактологія. 10 хибних уявлень про світ, і чому все набагато краще, ніж ми думаємо</i> ; пер. з англ. Київ: Наш формат. 8. Сібоні, О. (2021). <i>Досить уже помилок. Як наші упередження впливають на наші рішення</i> ; пер. з фр. М. Марченко. Київ: Лабораторія. 9. Хоменко, І. В. (2010). <i>Логіка: теорія та практика</i> . Київ: Центр учбової літератури. 10. Х'юмер, М. (2024). <i>Знання. Реальність. Цінність: Вступ до аналітичної філософії майже для всіх</i> ; пер. з англ. М. Є. Бистрицького. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА. Додаткова: 1. <i>Антологія сучасної аналітичної філософії, або жук залишає коробку</i> . (2014). / За науковою редакцією А.С. Синиці. Львів: Літопис. 2. Бистрицький, Є., Зимовець, Р., Пролесев, С. (2020).

Комунікація і культура в глобальному світі. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА.

3. Вайтгед, А. Н. (2025). *Символізм, його значення та дія*; пер. з англ. Київ: Контур.

4. *Європейський словник філософії: Лексикон неперекладностей*. (2009-2024). Том 1-5 / Кассен Б. (Укл.). Київ: ДУХ І ЛІТЕРА.

5. Кант, І. (2022). *Критика сили судження* / Пер. з нім. В. Терлецького. Київ: Темпора.

6. Комісар, Л. П. (2021). Тріада «розуміння – пояснення – пізнання» в «герменевтичній ситуації» сучасної епістемології. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. № 161. (Ч. 2. Філософські науки.) 32-36.

7. Комісар, Л.П. (2022). Автентичність і екологія як аксіологічні тренди постпандемічного світу, або перевідкриваючи “словник цифрової епохи”. *Вісник Національного авіаційного університету*. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. № 1 (35). 43-48.

8. «Медитації» Декарта у дзеркалі сучасних тлумачень (2021). / Жан-Марі Бейсад, Жан-Люк Марйон, Кім Сан Он-Ван-К. (Ред.). / Пер. з фр. і лат. О. Хоми та А. Баумейстера. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА.

9. *Bowell, T., Cowan, R., Kemp, G. (2020). Critical Thinking. A Concise Guide*. Взято з: <https://www.routledge.com/Critical-Thinking-A-Concise-Guide/Bowell-Cowan-Kemp/p/book/9780815371434>

10. *Pollock, J. L. (2023). Logic: An Introduction to the formal study of Reasoning*. University of Arizona. P. 3-27.

11. *Willson, W.K. (2022). The Essentials of Logic*. New Jersey. P. 9-19.

Електронні ресурси:

1.Електронна бібліотека Гумер. URL: <http://www.gumer.info/>

2.Електронна бібліотека Іхтіка. Багато філософської літератури: книжки, автореферати, дисертації, статті, збірники матеріалів конференцій і підручники з філософських дисциплін. URL: <http://ihtika.netl>

3.Логічні помилки. (2023). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=QwGli3eLsVY>

4.Усуваємо суперечливість у міркуваннях. (2023). URL:

https://www.youtube.com/watch?fbclid=IwAR3C69u12gQdOSTL-_A0YRNy9vIFrCn7-DUndLqPTgh9mmh59cIoJV00Qbc&v=TuJE1y9DzbE&feature=youtu.be

5.Філософська енциклопедія Станфордського університету. (Англійською мовою). URL: <http://plato.stanford.edu/>

Форми і способи поточного та семестрового контролю

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності здійснюється в 4-бальній системі (“відмінно” (“5”), “добре” (“4”), “задовільно” (“3”), “незадовільно” (“2”)). Рейтинг вираховується в рейтингових балах, а підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 4-

бальною шкалою та за шкалою ЄКТС.

Контроль результатів навчання студента здійснюється у формі *вхідного поточного, рубіжного, модульного та підсумкового семестрового контролю* (заліку).

Форми та критерії оцінювання студентів:

Семестрове оцінювання: поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Форми семестрового оцінювання студентів:

- 1.тест;
2. індивідуальні та колективні проекти;
3. усне і письмове опитування;
4. колоквіум;
5. експрес-контроль;
6. задачі з логіки.

Виконання МКР. МКР передбачає використання як загально-філософських, так і загальнонаукових методів (зокрема, застосовуються системний та компаративний підходи, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення), тобто як теоретичні, так і емпіричні методи.

Наприкінці семестру всі студенти виконують модульні контрольні роботи. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі у такий спосіб:

«5» («відмінно») - 50 балів: повна ґрунтовна систематизована відповідь з елементами інновації;

«4» («добре») - 40 балів: повна правильна відповідь, не завжди систематизована, із незначними неточностями, з продуктивними елементами (перераховані всі відношення між поняттями);

«3» («задовільно») - 30 балів: репродуктивне відтворення навчального матеріалу; неповна правильна відповідь (надані не всі необхідні уточнення щодо тлумачення понять, перераховані не всі відношення між поняттями); фрагментарна відповідь без жодних коментарів; відповідь містить помилки;

«2» («незадовільно») - 20 балів: містить помилки та прогалини у знаннях; частково перераховані відношення між поняттями, наявні безуспішні спроби виконати завдання;

0 балів: відсутність відповіді.

Підсумкове оцінювання: залік

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

Затверджено на засіданні кафедри англійської філології і філософії мови, протокол № 17 від «12» травня 2026 р.

Завідувач кафедри

проф. Ізотова Н.П.